

تقدیم به اسوه‌های مقاومت

سلحشور مردان با غیرت که با عزت جنگیدند و با سربلندی اسارت را گذراندند.

شهیدان هم‌بند که در غربت با اقتدا به سرور آزادگان حسین بن علی (ع) زیر شکنجه‌های دژخیمان بعضی عراق مقاومت و جان به جان آفرین تسلیم کردند:

حسین پیراینده و علی‌رضا رحمانی (تهران)، محمدحسین دهقان (شیراز)، احمد آهنگر ارجمندی (امل)، مهدی احسانیان (جویبار)، حسین منصوری (خرم‌آباد)، عباس تقی‌پور (یابل).

تقدیم به آزادگان سرفراز

کوروش فقیه و رمضان‌علی سلیمی (مازندران)، ابوطالب تاهیدی و قاسم معین (گلستان)، مجید کریم‌پور و محمدرضا امانی (خراسان)، اکبر میروپهلوان (زاهدان)، علی‌اکبر فراه‌زهی (کرمان)، علی‌اکبر میرزایی و حسن اصغری‌نژاد (رفسنجان)، امیرالله حسن‌پور (بوشهر)، احمد آب‌پیکر و علی‌رضا باقی (یزد)، رحیم قمش‌ای و نریمان اسدی (اهواز)، عبدالرضا گله‌گرد و علی‌گردالی (دزفول)، قدرت‌الله امیری و حسین ولی‌زاده (خرم‌آباد)، محمود تقی‌پور علمداری (تبریز)، جمال محبوب و یوسف تقی‌زاده (اردبیل)، سیدمنوچهر الفتی علوی (کرمانشاه)، محمد خداوردی (پروچرد)، جوهر محمدیان (اسلام‌آباد)، حسن افراشته و حاجی جمشیدی (شیراز)، محمود هاشمی و حاج مرتضی باقری (اصفهان)، محمد مجیدی و احمد فراهانی (همدان)، محمد چاره‌ساز و احمد خوش‌نژاد (قم)، یوسف ترابی و مصطفی کردی (قزوین)، محمد چنبری و گلوندی (کرج)، علی‌اصغر الهی (محلات)، اصغر شاه‌میری و سیدمحمود حسینی و مهندس خالدی (تهران)، جعفر زواریان و رضا موافق (گیلان) و آزاده‌ترین آزادگان حجة الاسلام ابوترابی.

زخم غزال

خاطرات اردوگاه ۱۲ و ۱۸ عراق

رحمت الله اکبری

ویراستار

زین العابدین درگاهی

نشر رسانش

زمستان - ۱۳۸۳

اکبری، رحمت‌الله، ۱۳۴۴ -

زخم غزال: خاطرات اردوگاه ۱۲ و ۱۸ عراق / رحمت‌الله اکبری: ویراستار زین‌العابدین درگاهی، -- تهران: رسانش، ۱۳۸۳.

۹۶ ص: مصور.

ISBN: 964-7182-75-9

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

۱. اکبری، رحمت‌الله، ۱۳۴۴ - ، خاطرات. ۲. جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷ -- آزادگان -- خاطرات. الف. عنوان. ب. عنوان: خاطرات اردوگاه ۱۲ و ۱۸ عراق.

۹۵۵/۰۸۴۳۰۹۲

DSR-۱۶۲۹ / الف ۷۶۳ آ ۳

۳۸۳-۳۸۲۶۴ م

کتابخانه ملی ایران



تهران، خیابان بهار شمالی، کوچه شکبیا، کوچه شیرازی، شماره ۷، واحد ۲

تلفن: ۸۸۴۰۵۴۳-۹۱۳۱ ۹۱۳۰ ۹۱۲۰ / تلفکس: ۷۵۳۰۵۳۶



زخم غزال

خاطرات اردوگاه ۱۲ و ۱۸ عراق

نویسنده: رحمت‌الله اکبری

ویراستار: زین‌العابدین درگاهی

طرح جلد: رضا جمشیدی

حروف‌نگاری: مازن چاپ

صفحه‌آرایی: علی‌رضا علی‌نژاد قمی

ناشر: نشر رسانش

با مساعدت و یاری:

۱. اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان مازندران

۲. بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان مازندران

لیتوگرافی: پیمان

چاپ: نقشینه پیمان

صحافی: اعلایی

توبیت و سال انتشار: اول، اسفند ۱۳۸۳

تیراژ: ۲۲۰۰ نسخه

شابک: ۹۶۳-۷۱۸۲-۷۵



فهرست

- پیش سخن / ۹
مقدمه / ۱۳
اسارت / ۱۷
آغاز درد و رنج / ۲۲
گرداندن اسرا در شهر بصره / ۲۶
اردوگاه الرّشید / ۳۲
بیست و سه شب خواب ایستاده / ۳۳
هفت تاهشت لقمه غذای داغ / ۳۵
فاضلاب نوشیدنی / ۳۶
قساوت بی حد و حصر / ۳۶
امید به زنده بودن / ۳۸
اردوگاه تکریت / ۴۰
زهر چشم گرفتن / ۴۰
انت ملا / ۴۱
بهداشت عراقی‌ها / ۴۳
جایی به نام حمام / ۴۳
غروب غم‌بار / ۴۶
کتابی خوابیدن / ۴۷
ناهار هفت لقمه / ۴۷
سرشماری روزانه شکنجه‌ای دیگر / ۴۸
حفاظت شدید از اردوگاه / ۴۸
تابستان و زمستان اسارت / ۴۹
رمضان و روزه، محرم و عزاداری / ۵۳
آرامش با یاد خدا / ۵۴
فضای معنوی، امید، مقاومت / ۵۵

بعد از قطعنامه / ۵۷

تلویزیون و روزنامه در اسارتگاه / ۵۷

شنیدنی‌های اردوگاه ۱۲ / ۵۸

شکنجه به خاطر ته دیگ / ۵۸

۱۵۳ نفر و سه هندوانه / ۵۹

کلاس‌های آموزشی در اردوگاه ۱۲ / ۶۰

شکنجه برای اقامه‌ی نماز / ۶۱

عزاداری برای رحلت امام (ره) / ۶۱

وحشیانه‌ترین شکنجه / ۶۳

اردوگاه بعقوبه / ۶۵

اسارتگاه جدید / ۶۸

آموزش‌های جدید در اردوگاه ۱۸ / ۶۹

خاطرات شیرین اسارت / ۷۰

ابتکار در زندان / ۷۰

نوشیدن جای دلخواه / ۷۱

تهیه خیار شور / ۷۱

همدلی اسرا / ۷۲

تشکیلات در اسارت / ۷۳

توپه! توپه! / ۷۴

حمله عراق به کویت / ۷۷

طلیعه‌ی آزادی / ۷۹

خبر آزادی / ۸۱

تنبیه خیانت‌کاران / ۸۱

شهادت بعد از خبر آزادی / ۸۲

رهایی / ۸۶

تصاویر / ۸۹

پیش سخن

بی تردید یکی از قلعه‌های پرشکوه تاریخ معاصر ایران، پس از انقلاب اسلامی، دفاع مقدس هشت ساله می‌باشد. برای ثبت و ضبط حوادث تلخ و شیرین جنگ با همه‌ی ابعادش، تلاشی گسترده شده است. در این میان خاطرات به ویژه خاطرات دوران اسارت آزادگان به واسطه‌ی ویژگی‌ها و شاخصه‌هایش به گونه‌ای دیگر است. مقاومت و ایستادگی بر سر آرمان‌ها به دور از وطن، در اردوگاه‌های مخوف که هر لحظه بوی مرگ به مشام می‌رسید موضوعی نیست که به سادگی از کنار آن بتوان گذشت. هنرمندی آزادگان باید مورد توجه و بررسی بیشتر واقع گردد، چرا که تمام تلاش دشمن را در شکستن دژ فولادی ایمان ناکام

گذاشتند، جالب‌تر آن که فضایی را فراهم می‌کردند که بعضی‌ها خود را اسیر اراده‌ی خلل‌ناپذیر می‌دیدند و اسرای دربند را آزاد و رها می‌یافتند. آیا غلبه‌ی صید بر صیاد شگفت نیست؟!

خاطرات آزادگان در اردوگاه‌ها حقایقی را در خود پنهان دارد که وسعت و شکوه انقلاب اسلامی و حقانیت باورمندان به آن را نشان می‌دهد.

«زخم غزال» بازتاب خاطرات جناب آقای رحمت‌الله اکبری از اردوگاه ۱۲ و ۱۸ زندان‌های عراق است. نویسنده تلاش کرده است تا صادقانه هر آنچه بر او و اطرافیانش رفته، در معرض نگاه مخاطب قرار دهد. بدیهی است تجربه‌های شخصی و مستند نویسنده، یکی از منابع قابل توجه دفاع مقدس و موضوع اسارت است. خوانش و بازخوانش این خاطرات ما را در شناخت بیشتر لایه‌های پنهان واقعه کمک خواهد کرد و امکان هم‌ذات‌پنداری با شخصیت اصلی و دیگر شخصیت‌های حوادث را فراهم می‌کند. در روزگاری که رخدادها در هاله‌ای از دخل و تصرف‌ها پیچیده و دگرگون می‌شود، آثار هستند این‌چنینی بسیار مغتنم است.

در پایان یادآور می‌شویم که این اثر به همت اداره‌ی کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان مازندران به چاپ رسیده است. از تمام کسانی که ما را در تدوین و چاپ این اثر یاری کرده‌اند صمیمانه سپاس‌گزاریم: آقای دلاور بزرگ‌نیا (مدیرکل سابق فرهنگ و ارشاد اسلامی استان مازندران)، جناب حجة الاسلام موسی رجایی (مدیرکل فرهنگ و ارشاد

اسلامی استان مازندران)، سرکار خانم عشرت مقصودنژاد (معاون آن اداره‌ی کل)، آقای زین‌العابدین درگاهی (در بازخوانی و ویرایش متن)، آقای محسن علی‌نژاد قمی (به خاطر انتشار این اثر) و جناب آقای رحمت‌الله اکبری که با حوصله‌ی فراوان و رنج بسیار این کتاب را برای خوانندگان گرامی فراهم کرده‌اند.

بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس
استان مازندران
بهمن ۱۳۸۳

مقدمه

در طول تاریخ همواره چهره‌ی حق از سیلی جبهه‌ی کفر و نفاق خونین بوده و جهالت و شقاوت و ستم جنایت‌کاران وجودش را زخمی کرده است. دوست‌داران حق با همه‌ی شداید، هیچ‌گاه قامت مردانه‌ی خود را در برابر ظالمان و مفسدان خم ننموده و چون استخوانی گلوگیر در برابر همه‌ی دنیای‌شان ایستاده‌اند. گرچه در این راه سر و جان نثار کرده، درد غربت و رنج اسارت و گرد محرومیت را تحمل کردند، اما جای‌گاه ویژه‌ای در ذهن‌ها و قلب‌ها به دست آورده‌اند و نام مقدس آنان در آلبوم خاطرات تاریخی به یادگار مانده است. تاریخ یادشان را بزرگ

داشته و نام‌شان را با احترام یاد می‌کند. چهره‌ی آنان چون آفتاب درخشان بر تارک هستی، برای همه‌ی عدالت‌خواهان جلوه‌گر خواهد بود.

در این اثر شما با خاطرات اسرایی آشنا می‌شوید که در نهایت سختی، درد و شکنجه، سرفرازی و آزادی خود را به اثبات رساندند و چون کوه استوار در برابر تمام شقاوت جلادانی که معترف دشمنان انسانیت‌اند ایستادگی کردند و با تحمل شکنجه‌های قرون وسطایی سربلند بیرون آمدند.

در این کتاب اسارت عزیزانی مطرح شده است که در بهترین ایام زندگی، سخت‌ترین و ناجوانمردانه‌ترین شکنجه‌هایی را تحمل کردند که گاه آدمی از شنیدن آن به وحشت می‌افتد، چه رسد به این‌که خود در آن بلا باشد. در این نوشتار به گوشه‌هایی از اوج قساوت و بی‌رحمی بعضی‌ها اشاره شده است که باور کردنی نیست، اما آن‌چه که طرح شده، گوشه‌ای از آن همه رنج و بلا و مشتی از خروار می‌باشد. از سویی دیگر راوی از طرح بسیاری موضوعات و مسائلی که جنبه‌ی اخلاقی و حیثیتی و شخصی و تا حدودی سیاسی داشته، صرف نظر کرده است، تا ضمن حفظ اسرار آزادگان سرفراز، اندیشه و خاطر خوانندگان بیش از اندازه مکدر نگردد. با این وجود ناگزیر به برخی از موارد اشاره شده است.

اسارت مردان سرفراز در مواجهه با چهره‌های عبوس سربازان بعضی که از چشمان‌شان شرارت می‌بارید آغاز گردید و با تصویری ادامه یافت

که سرکردگان حکومت عراق و فرماندهان بعثی از ما ایرانی‌ها ساخته بودند، ما را موجوداتی منحوس و مجوس و خارج از دیانت و انسانیت دانسته، که جان و مال و عرض و ناموس مان بر آن‌ها حلال است. با این پندار هرکسی سعی می‌کرد در ضرب و شتم، گوی سبقت را از دیگری برباید، تا آبی به عطش نفرت خود علیه ایران و ایرانی بیفشاند. از این رو سراسر دوران اسارت شاهد درد و رنج غیرقابل وصف بودیم:

دست‌ها و پاها بسته شده،

شهادت دوستان با دهان تشنه و شکم گرسنه،

بازجویی همراه با شکنجه در پادگان نظامی الانبار شهر بصره.

قرار دادن اسرا درون ایفایی (کامیون) با اتاقک فلزی روباز در گرمای بالای ۴۰ درجه و گرداندن در خیابان‌های شهر بصره، گرمای شدید هوا، تشنگی، پیکری زخمی و خونین.

پرتاب سنگ و کلوخ و آب دهان مردم تماشاگر بصره.

اسارت در زندان مخوف و وحشتناک الرشید بغداد.

حبس در اتاق کوچک با جمعیت زیاد به مدت بیست و سه شبانه روز به صورت سر و پا و بدون جای نشستن، آن هم با اندام مجروح و خونین و چرک گرفته و بوی تعفن ناشی از جراحت و زخم.

پای برهنه و گذشتن از «تونل مرگ» در تمامی اسارت‌گاه‌ها.

سیلی نیروهای استخباری (نتیجه‌اش انحراف گونه و در رفتن فک و پاره شدن پرده گوش)

گرمای خفه‌کننده‌ی تابستان و سرمای استخوان سوز زمستان، بدون هیچ گونه امکانات اولیه.

پاهای تاول زده، لباس های مندرس و پاره شده و وصله دار.
 پتوی کشیف و پاره و پر از شپش.
 تغذیه ی غیر قابل باور و نوشیدن آب فاضلاب حمام.
 چشیدن ضربات کابل سیم برق چند لایه ی به هم بافته شده و سیم
 خاردار و چوب خیزران.
 خریداری کتک و شکنجه ی دوستان.
 تحمل غم شهادت مظلومانه ی دوستان در زیر شکنجه.
 درد غربت و دوری از زن و فرزند و پدر و مادر و...
 ریختن اشک در داغ رحلت امام (ره) و جلوگیری از گریه و عزاداری.
 نگاه غم بار غروب، وحشت و اضطراب چشمان صبح هنگام.
 لذت نماز و روزه زیر ضربات قنداق تفنگ و باتوم.
 چشیدن نوش نماز شب و راز و نیاز شبانه.
 عزاداری پنهانی در محرم،
 روزه ماه رمضان با افطار و سحری نامشخص.
 و خلاصه: مقاومت عزتمندانه